
	<p>Списание ЕПОХИ Издание на Историческия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“</p> <p>Journal EPOCHI [EPOCHS] Edition of the Department of History of “St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo</p>		<p>Том / Volume XXVII (2019). Книжка / Issue 2</p>
---	---	--	--

Доцент, д-р Алексей Павлович Мартемьянов (8.IV.1956–4.V.2019)
Assoc. Prof. Oleksiy Pavlovich Martemyanov, PhD (8.IV.1956–4.V.2019)

На 4. май 2019 г. нашият скъп колега – доцент Алексей Павлович Мартемьянов, напусна този свят. Дългогодишен преподавател по „Стара история“, той беше добре познат в средите на университетската колегия, занимаваща се с изследването и преподаването на проблемите за Класическата античност в редица европейски университети.

Историческото си образование Алексей Мартемьянов получава през 1973–1978 г. в Харковския държавен университет „А. М. Горки“ (след 1999 г.: Харковски национален университет „В. Н. Каразин“). От 1978 до 1987 г. той работи като учител, ръководител на историко-археологически кръжок и лаборант в Харковския авиационен институт „Н. Е. Жуковски“. От 1987 г. Алексей Мартемьянов е преподавател в катедрата по История на СССР в Харковския университет. През 1990 г. асистент Мартемьянов защитава дисертационен труд на тема: „Селското стопанство и аграрните отношения в римските провинции Долна Мизия и Тракия през първите векове на новата ера“ („Сельское хозяйство и аграрные отношения в Нижней Мезии и Фракии в первых веках н.э.“). Научен ръководител на дисертацията е професор Владимир Иванович Кадеев, доктор на историческите науки, признат специалист по антична история и археология. Успешно защитеният труд е предшестван от поредица научни публикации (9), посветени на промените в организацията и собствеността на обработваемите земи в Мизия и Тракия през римската епоха. Те са отпечатани в научно признатите издания на Харковския университет, „Вестник древней истории“ и др.

През 1992 г. Алексей Мартемьянов е избран за доцент в катедра „Стара и средновековна история“ (Історії стародавнього світу і середніх віків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна). Основните дисциплини, по които той изгражда своите лекции, са „История на древна Гърция“ и „История на древния Рим“. Специализи-

раните лекционни курсове: „Античното наследство в културата на следващите епохи“; „Изворознание за историята на стария свят“; „Културата на античния свят“; „Всекидневият живот в античния свят“ са с конкретна насоченост за студенти, подготвяни за научна и професионална реализация в областта на класическата стара история и културата на Античността. Ако направим равностметка за годините, посветени на преподавателска работа от доцент Мартемьянов, можем да кажем, че стотици студенти са слушали неговите лекции по Стара история и десетки от тях по-късно са се реализирали като изследователи на Античността, университетски преподаватели и тясно профилирани специалисти.

Научната работа на доцент Алексей Мартемьянов е с тясна насоченост към изясняване на настъпилите обществени промени в римските провинции на Балканския полуостров Долна Мизия и Тракия. Постигнатите резултати в изследването на аграрните отношения в Мизия и Тракия; промените във формите на собственост върху обработваемите земи в балканските римски провинции; процесите на етнически промени в долнодунавските провинции; съдбата на римските легионери и участието на ветераните в религиозния и обществен живот през I–III в. в Долна Мизия – това са само част от публикуваните материали от Алексей Мартемьянов. Те са отпечатани на страниците на университетските издания на Харковския национален университет; реномираните научни списания „Вестник древней истории“ и „Российская археология“; „Анали“ (София) и „Епохи“ (Велико Търново, Великотърновски университет). Редовно е неговото участие с научни изследвания в периодичното издание на българо-украинския сборник „Дриновський збірник“/„Дриновски сборник“ (София – Харков) и „Военно-исторически сборник“ (София). Естествените научни интереси, които водеха доцент Мартемьянов в изследването на античната история и археология на римските провинции Мизия и Тракия го правеха съпричастен към работата на негови колеги в Археологическия институт и Института по тракология към БАН; историческите факултети на Софийския и Великотърновския университет. Научната, учебната и преподавателската работа, провеждани в годините от колегата Мартемьянов, макар че отнемаха голяма част от неговата творческа енергия, в значителна степен допълваха личната му амбиция за академично израстване. В този порядък непродължителните, но задължителни научни командировки и специализации в тясно профилираните научни институти в областта на Античната история на РАН в Москва предполагаха получаването на академичното звание „професор“ в неговото кариерно развитие.

Много са нещата, които могат да се кажат за човека Алексей Павлович Мартемьянов сега, когато той вече не е между живите. В паметта на неговите колеги от Историческия факултет на ХНУ „Владимир Назарович Каразин“ той ще остане като талантлив преподавател и добър колега и приятел. За неговите колеги от България, с които той се познаваше и които го познаваха от заглавията на неговите изследвания, несъмнено името на Алексей Мартемьянов ще се свързва с изследванията му върху античната история на римските провинции Мизия и Тракия през I–III век.

За мнозина от неговите колеги и приятели от Историческия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ съвместната работа и житейските преживявания ще оставят траен спомен за Алексей!

Иван Тодоров,
професор, д-р, Исторически факултет, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Ползвани източници:

Мартемьянов, А. Сельское хозяйство и аграрные отношения в Нижней Мезии и Фракии в первых веках н. э. Автореферат диссертации на соискание ученой степени „кандидата исторических наук“. Харьков, 1990. 24 с.

Кафедра історії стародавнього світу і середніх віків. За 40 років (1978 – 2018). Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Бібліографічний покажчик. Харків, 2018.

<http://history.karazin.ua/ru/MartemyanovOleksiyPavlovich.html>

http://historia-hgu.narod.ru/foto/personal_photos/martemijanov_a/martemijanov_a.html